Dosarul nr.: 5r-7/2025(5r-79/2024)
(nr. electronic: 4-23071483-48-5r-05072024)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

22 aprilie 2026 **orașul Călărași**

Judecătoria Strășeni, sediul Călărași
În componența:
Președintele ședinței, judecător Igor Sîma
Grefier Cristina Gavrilița, Veronica Gavriliță

Cu participarea
Apărătorului contestatarului „Nirom-Roz" S.R.L.
Avocat Gheorghe Sorici
Reprezentantului organului de constatare
Inspecția pentru Protecția Mediului Vadim Coșeru

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică, contestația depusă de „NiromRoz" societate cu răspundere limitată, împotriva Deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de inspectorul principal din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Călărași, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 120 Cod contravențional,

c o n s t a t ă:

1. În data de 18 aprilie 2023, de către inspectorul principal din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Călărași, Coșeru Vadim, a fost emisă decizia nr. 01 asupra materialului nr. 33/23-556 din 20 martie 2023, (*f.d.6*) prin care s-a dispus după cum urmează:

„*1. A înceta procesul verbal contravențional în conformitate cu termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale care este de un an de la momentul svîrșirii contravenției.*

2. Înaintarea reținției de restituire a prejudiciului cauzat mediului în sumă de 80040 lei.

3. Expedierea deciziei adoptate factorilor de decizie a SRL „Nirom Roz".

2. Potrivit constatărilor expuse în conținutul deciziei contestate, „*La data de 23.03.2023 la Inspecția pentru Protecția Mediului Călărași, de la Procuratura r. Călărași a parvenit ordonanța privind pornirea procesului contravențional nr4 în temeiul art. 120 a CC aRM pornită la 17.03.2023referitor la atragerea la răspundere contravențională pe art. 120 din CC a RM în privința factorilor de decizie din cadrul SRL „Nirom-Roz" c.f. 1002609000390 și restituirea prejudiciului cauzat mediului. Pe faptul că în perioada*

*lunilor septembrie octombrie 2021 factorii de decizie din cadrul SRL „Nirom-Roz" au efectuat lucrări neautorizate de decopertare a unui lot de teren aflat în gestiunea APL Călăraşi cu nr. cadastral *****prin care a cauzat un prejudiciu resurselor de sol în valoare de 80040 lei.*

Luînd în consideraţie cele expuse mai sus şi ţinînd cont de faptul că contravenţia dată a avut loc pe parcursul lunilor septembrie – octombrie 2021 […]".

3. Conform menţiunilor de pe partea *verso* a f.d.6, rezultă că Nicolae Rozembac, în calitate de director a primit o copie la 25-04-2023.

4. În data de 10 mai 2023, „NiromRoz" societate cu răspundere limitată a depus o contestaţiei asupra deciziei nominalizate *supra*. (*f.d.1-3*)

5. Prin hotărârea Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 20 noiembrie 2023, a fost admisă contestaţia înaintată de Nicolae Rozembac la Decizia nr. 01 din 18.04.2023 emisă de agentul constatator Coşeru Vadim, Inspectorul Principal din cadrul Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Călăraşi pe faptul comiterii contravenţiei prevăzute de art. 120 Cod contravenţional. S-a declarat nulă Decizia nr. 01 din 18.04.2023 emisă de Inspector principal IPM Călăraşi, Coşeru Vadim, pe faptul comiterii contravenţiei prevăzute de art. 120 Cod contravenţional, cu încetarea procesului contravenţional. (*f.d.129-132*)

6. Prin Decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 30 mai 2024, a fost admis recursul declarat de către reprezentantul agentului constatator Coşeru Vadim. S-a casat hotărîrea Străşeni, (sediul Călăraşi) din 20 noiembrie 2023, şi s-a remis cauza la rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată. (*f.d.146-153*)

Argumentele participanţilor la proces

7. Cu titlu preliminar contestatarul a precizat că la data de 27 aprilie 2023, a fost adusă la cunoştinţă Decizia nr. 01 din 18 aprilie 2023, referitor la materialul nr. 33/23-556 din 20 martie 2023, emisă de Coşeru Vadim prin care s-a dispus încetarea procesului verbal contravenţional, în conformitate cu termenul general de prescripţie a răspunderii contravenţionale, precum şi înaintarea pretenţiei de restituire a prejudiciului cauzat mediului în sumă de 80040 lei.

8. În motivarea contestaţiei înaintate, s-a invocat că de către Nicolae Rozembac, director al societăţii cu răspundere limitată „Nirom-Roz", nu au fost încălcate regulile de asigurare, în modul stabilit de adminstraţia publică locală, a curăţeniei, dar şi localităţile urbane sau rurale.

9. În opinia contestatarului, afirmaţiile agentului constatator sunt eronate, fapt ce poae fi verificat prin declaraţiile martorilor, iar la întocmirea deciziei au fost admise erori grave care afectează esenţial drepturile sale.

În acest context în contestaţie s-a indicat că nu au fost administrate probe în vederea demonstrării vinovăţiei persoanei, agentul constatator a încălcat obligaţia motivării individualizării pedepsei, iar aceste aspecte nu mai pot fi înlăturate în cadrul şedinţei de judecată.

10. În continuare contestatarul a mai notat că agentul constatator a încălcat prevederile art. 384 alin. (2) lit. a) i) și n) Cod contravențional și anume că nu a fost asigurat dreptul la apărare, în particular dreptul de a solicita administrarea unor probe.

11. Suplimentar în motivarea contestației a mai fost prezentat și argumentul potrivit căruia decizia în cauza contravențională nu întrunește condițiile de fond și de formă prevăzute de lege pentru valabilitatea acesteia, când legea prevede redactarea sa într-o anumită formă *ad validatem*, pentru încheierea sa valabilă în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmită.

12. Din aceste motive, constestatarul susține că în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (2) Cod contravențional, alte încălcări ale art. 443 sau a altor norme imperative din același cod, pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, doar în cazul în care acestea afectează esențial fondul cauzei, fapt constatat conform circumstanțelor redate anterior.

13. Subsecvent constestatarul consideră în la caz este aplicabil art. 461 alin. (2) Cod contravențional.

14. Pe de altă parte, în contestație s-a mai subliniat și aspectul potrivit căruia pe lângă condițiile de nulitate a deciziei existente, în aceleași temeiuri privind investigațiile ineficiente desfășurate de agentul constatator prin aceleași argumente de lipsă de probe, se demonstrează și lipsa *de facto* a contravenției și/sau a vinovăției în comiterea acesteia, iar conform prevederilor art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, procesul contravențional pornit trebuie să înceteze din motivul că nu există faptul contravenției.

15. În final contestatarul a mai evidențiat că la examinarea cauzei au fost admise derogări grave de la prevederile imperative și anume art. 396 alin. (1) și (3) Cod contravențional, în contextul în care decizia contestată a fost emisă de către inspectorul principal pentru protecția Mediului Călărași al Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fapt ce duce la nulitatea acesteia.

16. Aderent argumentului redat *supra*, contestatarul a remarcat și faptul că a fost aplicată o sancțiune care nu este prevăzută de Codul Contravențional și anume înaintarea pretenției de restituire a prejudiciului cauzat mediului în sumă de 80040 lei.

17. **În ședință de judecată apărătorul contestatarului, avocatul Sorici Gheorghe** a susținut contestația și, suplimentar a mai invocat raționamentele expuse în Avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție [Dosar nr. 1avc-2/2025 nr. PIGD 4-25063862-01-1-29052025].

18. *În ședință de judeată, la cererea contestatarului a fost audiat în calitate de martor Lipcan Ion*, care a declarat că din sala de ședințe nu este rudă cu nimeni. Activează în calitate de inginer pe sectorul de lumină S.R.L. „Nirom-Roz„ din anul 2013. În primăvara anul 2023, a primit o scrisoare de la Premier Energy să curăță aleea de la postul de transformare și a curățit și aleea care duce de la aleea lor.

La întrebările adresate de către apărătorul contestatarului, martorul a declarat că, ei în tot anul trebuie să dea răspuns la A.N.R.E. cu ce măsuri au întreprins pe tot parcursul anului. Ei în baza scrisorii au îndeplinit cerința și au dat răspunsul. Nu cunoaște pretențiile

Inspectoratului Mediul Călărași. Acolo este drum pe care l-au curățit de gunoi, asta a convenit cu directorului S.R.L. „Nirom-Roz”, au mers cu grederul și au împins buruiană și tot ce creștea acolo. Pe acest drum din nouă este buruiană, de atunci nu au făcut nici o lucrare. Ei din nou au primit scriosoare, dar fac curat doar pe porțiunea lor de drum. Când au efectuat curățarea nu a venit și nu un reprezentat. A semnat niște foi când a fost audiat la poliție. Drumul nu a fost decopertat. În cazul în care nu avea să fie o solicitare de la Premier Energy ei, în principiu, era să facă lucrări de curățare, pe ei acest burian îi încurcă nu puteu să se deplaseze pe acest drum.

La întrebările adresate de instanța de judecată, martorul a declarat că în scrisoarea de la S.R.L „Nirom-Roz” era indicat locul exact de curățate. Curățarea a fost puțin depășită de la drum, din motiv că grederul când merge are o mărime de 4 m. Porțiunea de drum curăție acum știe că aparține Primărie, dar atunci nu cunoștea. Pentru aceste lucrări de curățare este nevoie de autorizație, ei nu au făcut lucrării de decapare.

19. *În ședință de judeată, a fost audiat Nicolae Rozembac, director al „Nirom-Roz” societate cu răspundere limitată,* care a declarat că a primit o scrisoare de la Premier Energy ca ei să curăță drumul ce trece pe lîngă ei de la linia de tensiune înaltă. El s-a adresat la inginerul lor Lipcan Ion ca să rezolve toate întrebările. El mai departe cu șeful de la Premier Energy au întocmit toate lucrările necesare. La faza prejudiciară nu a fost audiat. Ei nu puteau să ajungă la transformator și i-au rugat să le acorde un ajutor și să curăță, asta reprezentanții de la Premier Energy au solicitat. Pentru acest lucru nu este numai decât autorizație. Ei se ajută reciproc. Acolo a fost drumul vechi, din partea de la șosea se descărcau, piatră, gunoi și tot de aduceau de la Primăria Călărași și cetățeni, și din acest motiv el nu avea acces la transformator. Ei au îndreptat drumul, l-au curățat de crengi. Au curățat drumul care duce la linia de tensiune înaltă, este un drum de țară, alte lucrării nu s-au făcut. Abia anul trecut au mai efectuat alte lucrării la solicitarea Primăriei. Linia de tensiune înaltă vine pe teritoriul lor și din acest motiv au ajutat. Ei au curățat linia și pe teritoriul lor și apoi toată linia.

La întrebările adresate de apărătorul contestatarului, Nicolae Rozembac a declarat că dacă Premier Energy nu se adresau ei nu erau să facă acele lucrării. El a spus inginerului să facă aceste lucrării de curățare. Ei la moment au făcut alte lucrări la care s-au adresat Primăria Călărași. Cheltuielile sunt suportate de el, urmează să fac devizul de cheltuieli.

20. **Reprezentantul organului de constatare Inspecția pentru Protecția Mediului Călărași,** Coșeru Vadim, în dezbateri a solicitat respingerea contestației cu menținerea deciziei contestate.

Aprecierea instanței de judecată

21. Studiind materialele cauzei contravenționale, instanța de judecată concluzionează asupra temeiniciei contestației înaintate de către „Nirom-Roz” societate cu răspundere limitată, care urmează a fi admisă, cu anularea deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de către inspectorul principal din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Călărași, Coșeru

Vadim, asupra materialului nr. 33/23-556 din 20 martie 2023, și încetarea procesului contravențional, din considerente expuse în continuare.

Cu privire la respectarea termenului de depunere a contestației

22. În conformitate cu prevederile art. 448 alin. (1) din Codul contravențional, *contravenientul*,[…] *în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 4471 alin. (8)*.

23. Potrivit art. 448 alin. (3) din Codul contravențional, *persoana faţă de care a fost emisă decizia şi care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît şi la pronunţarea deciziei şi nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator şi peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancţiunii contravenţionale sau a perceperii despăgubirii materiale*.

24. Raportând prevederile legale enunțate *supra* la materialele cauzei contravenționale deduse judecății, instanța de judecată atestă că din conținutul decizie contestate nu urmează că aceasta a fost întocmită în prezența unui reprezentant al „Nirom-Roz” societate cu răspundere limitată.

25. În același context instanța observă că pe partea *verso* a f.d.6, se conține o mențiune din care rezultă că Nicolae Rozembac, în calitate de director a primit o copie la 25-04-2023.

26. În data de 10 mai 2023, „NiromRoz” societate cu răspundere limitată a depus o contestației asupra deciziei nominalizate *supra,* înregistrată la Inspecția pentru Protecția Mediului Călărași. (*f.d.1-3*)

27. Pe cale de consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, contestația depusă de către „Nirom-Roz” societate cu răspundere limitată este formulată în interiorul termenului stabilit de lege.

Cu referire la fondul cauzei

28. În continuare se va pune în evidență cardul legal aplicabil fondului cauzei și, în acest sens, prezintă relevanță prevederile art. 7 din Codul contravențional, potrivit cărora *persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod*.

29. Potrivit prevederilor art. 375, alin. (1) - (3) din Codul contravențional, *persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional*.

30. În conformitate cu prevederile art. 440 alin.(1) din Codul contravențional, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare*.

31. În corespundere cu prevederile art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui*.

32. În ședință de judecată s-a stabilit cu certitudine că în data de 22 martie 2022, de către OSI al SAC al SII a IP Călărași, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la constatarea infracțiunii, înregistrat în Registrul Nr. 1 de evidență a Inspectoratului de Poliție Călărași, cu atribuirea nr. 20221600150, pe faptul acțiunilor pretins ilegale ale factorilor de decizie din cadrul „Nirom-Roz" societate cu răspundere limitată, prin prisma unei bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 193, 352 Cod penal. (*f.d.22*)

33. Prin Ordonanța procurorului Martea Vladimir din cadrul Procuraturii raionului Călărași din 17 martie 2023, s-a dispus: „*1. A refuza în începerea urmăririi penale și a clasa procesul penal nr. 20221600150 din 22.03.2022, privind acțiunile pretins ilegale a factorilor de decizie din cadrul SRL „Nirom-Roz", din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art. art. 193, 352 Cod penal sau altei infracțiuni prevăzute de același cod.*

2. A porni proces contravențional în baza art. 120 Cod contravențional, în privința factorilor de decizie din cadrul SRL „Nirom-Roz", adică pentru „decopertarea și distrugerea neautorizată a litierei, a păturii vii și a stratului superior de sol fertil"."(f.d.15-19)

34. Prin ordonanța procurorului Martea Vladimir din cadrul Procuraturii raionului Călărași din 17 martie 2023, s-a dispus: „*1. Pornirea procesului contravențional în baza art. 120 Cod contravențional;*

2. Atribuirea procesului contravențional respectiv nr. 4/adm.23.

3. Expedierea prezentului material contravențional spre examinare conform competenței materiale la Inspectoratul pentru Protecția Mediului Călărași.".

35. Conform dispoziției art. 120 din Codul contravențional, în redacția în vigoare la epoca faptelor, este sancționabilă următoarea conduită „*Decopertarea şi distrugerea neautorizată a litierei, a păturii vii şi a stratului superior de sol fertil spre a le folosi în alte scopuri decît cele silvice*".

36. Instanța de judecată relevă că potrivit art. 458 alin. (1) din Codul contravențional stabilește că, *examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine*:
a) caracterul veridic al contravenţiei imputate;
b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei;
c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional;
d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante;
e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale;
f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

37. În conformitate cu prevederile art. 461 din același cod, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional. Procesul contravenţional poate fi încetat şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată*.

38. Totodată instanța de judecată relevă că, din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în sfera cauzelor penale. Astfel, pentru materia contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale, prin care și prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenţie (cauza *Ziliberberg vs. Moldova*, 1 februarie 2005, § 33; cauza *Fomin vs. Moldova*, 11 octombrie 2011, § 18 etc.).

39. Așadar, în scopul asigurării garanțiilor menționate *supra*, analizând cu prioritate aspectele de legalitate și de temeinicie ale actelor contestate instanţa constată circumstanțele ce se vor expune *infra*.

40. Sub aspectul legalităţii procesului-verbal, instanţa de judecată constată că temeiurile de nulitate absolută a actului contestat pot fi invocate atât de părţi, cât și din oficiu de către instanţă, pentru asigurarea respectării principiilor legalităţii și al dreptăţii, stabilite expres de articolele 5 și 7 din Codul contravenţional. În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin prisma art. 445 din Codul contravenţional.

41. De către contestatar au fost invocate mai multe aspecte ce vizează legalitatea deciziei contestate astfel încât instanța va parcurge fiecare dintre acestea.

42. Cu referire la argumentul potrivit căruia contestatarului nu i-a fost asigurat dreptul la apărare, prin posibilitatea de a prezenta probe, și prin aceasta au fost încălcate prevederile art. 384 alin. (2) lit. a), i) și n) Cod contravențional, instanța relevă că raportând argumentele contestatarului la prevederile legale enunțate *supra* și circumstanțele cauzei, se constată că, în speță au fost admise încălcări fundamentale ale procedurii de examinare a cauzei contravenționale.

43. În particular, instanța de judecată atrage atenția asupra faptului că în data de 21 decembrie 2021, de către reprezentantul Inspectoratului de Poliție Călărași, a fost întocmit *procesul-*

verbal privind actele de constatare în care au fost consemnate declarațiile lui Rozembac Nicolae. *(f.d.55-57*)

44. Instanța observă că în cadrul acestei acțiuni procesuale Rozembac Nicolae a fost audiat și declarațiile acestuia au fost consemnate în procesul-verbal privind actele de constatare fără a i se atribui o calitate procesuală. Pe de altă parte pretinsele acțiuni ilegale vizau factori de decizie din cadrul „Nirom-Roz" societate cu răspundere limitată, iar Rozembac Nicolae, la acel moment avea calitatea de vice-director.

45. Prin urmare, instanța de judecată relevă că audierea persoanei fizice fără a i se atribui o calitate procesuală în corespundere cu prevederile Codului Contravențional/Codului de procedură penală, în virutea căreia ar putea să beneficieze de garanții procesuale, drepturi, este în contradicție cu norma juridică ce se conține la art. 384 din același Cod.

46. Declarațiile făcute de către Rozembac Nicolae și consemnate în procesul-verbal privind actele de constatare din data de 21 decembrie 2021, nu corespunde condițiilor legale de admisibilitate a probelor și, respectiv, nu pot fi puse la baza învinuirii înaintate.

47. Mai mult decât atât, instanța de judecată observă că ulterior emiterii ordonanței procurorului Martea Vladimir din cadrul Procuraturii raionului Călărași din 17 martie 2023, prin care s-a dispus refuzul în începerea urmăririi penale și a clasa procesul penal nr. 20221600150 din 22.03.2022, privind acțiunile pretins ilegale a factorilor de decizie din cadrul SRL „Nirom-Roz", din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art. art. 193, 352 Cod penal sau altei infracțiuni prevăzute de același cod și pornirea procesului contravențional în baza art. 120 Cod contravențional, Rozembac Nicolae nu a mai fost audiat.

48. Consecvent, instanța de judecată subliniază că potrivit prevederilor legale ce se conțin la art. art. 425 alin. (7) din Codul contravențional, *procesului contravenţional, în partea ce ţine de declaraţii, se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod*.

49. Potrivit art. 102 din Codul de procedură penală, *declaraţii sînt informaţiile orale sau scrise, date în cadrul procesului penal de către persoană şi care au importanţă pentru justa soluţionare a cauzei*.

50. Normele procesual penale ce se conțin la art. art. 103 – 111 din Codul de procedură penală prescriu exigențele și principiile conform cărora agentul constatator urma să audieze persoana fizică, cu atribuirea calității procesuale *in concreto*, nemijlocit calitate *martor*, *parte vătămată* sau *persoană în privința căreia a fost pornit procesul contravențional*.

51. Instanța de judecată reiterează că, în mod distinc de prevederile legale afișate mai sus, Rozembac Nicolae a fost audiat în lipsa unei calități procesuale și, pe cale de consecință, au fost încălcate prevederile art. 63 și art. 64 din Codul de procedură penală examinate în corelație cu prevederile art. 384 din Codul contravențional, potrivit cărora *persoanei bănuite* de comiterea unei contravenții urmează a-i fi explicat *dreptul de a refuza să facă declarații împotriva sa și este în drept să nu facă declarații în proces*.

52. În virtutea raționamentelor expuse *supra*, instanța de judecată notează că audierea persoanei bănuite de săvârşirea unei contravenție, fără a atribuirea calității procesuale corespunzătoare, fără a i se explica drepturile și obligațiile sale procedurale la acel moment, iar ulterior uitilizarea declarațiilor sale drept temei pentru adoptarea soluției în cauza contravențională constituie o încălcare gravă a drepturilor și libertăților omului.

53. Cu referire la argumentul contestatarului privind încălcarea normelor de competență la adoptarea deciziei Deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de inspectorul principal din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Călărași, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 120 Cod contravențional, instanța de judecată le apreciază ca fiind întemeiate.

54. În acest sens, art. 396 alin. (1) Cod contravențional, stabilește că *procurorul emite ordonanța cu privire la contravenţia pe care a constatat-o în exerciţiul funcţiunii şi o transmite autorității publice cu competență de examinare a contravențiilor*.

55. Alin. (3) din același articol, reglementează că, *în cazul refuzului începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauza că fapta constituie o contravenţie, procurorul dispune, prin ordonanţă motivată, pornirea procesului contravenţional şi, prin derogare de la alin. (1), examinează cauza*.

56. În cazul dedus judecății refuzul în începerea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20221600150 din 22.03.2022, privind acțiunile pretins ilegale a factorilor de decizie din cadrul SRL „Nirom-Roz”, a fost argumentat prin aceea că fapta nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art. art. 193, 352 Cod penal sau altei infracțiuni prevăzute de același cod, însă în acțiunile „Nirom-Roz” societate cu răspundere limitată există elementele componenței de contravenție provăzute de art. 120 Cod contravențional. [a se vedea ordonanța procurorului Martea Vladimir din cadrul Procuraturii raionului Călărași din 17 martie 2023 (f.d.13-19)]

57. Prin urmare, instanța de judecată consideră că în speță prezintă relevanță și raționamentele expuse în Avizul consultativ emis în cauza contravențională privind contestația înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) (art. 396 alin. (3 1), (5), art. 448 alin. (1) Cod contravențional) (Dosarul nr. 1avc-2/2025 Nr. PIGD 4-25063862-01-1-29052025) și anume:

> „*Art. 396 alin. (1) Cod contravențional oferă dreptul procurorului de a emite o ordonanță cu privire la contravenția constată în exercițiul funcțiunii și să o transmită pentru examinare autorității publice competente. Această normă este aplicabilă doar atunci când, din întâmplare, în exercitarea atribuțiilor, procurorul constată o contravenție. În cazul sesizărilor primite, art. 396 alin. (1) Cod contravențional nu este aplicabil. 29. Art. 396 alin. (3) Cod contravențional este normă specială în raport cu art. 396 alin. (1) Cod contravențional. În cazul sesizării prin plângere penală, răspunsul procesual ce urmează a fi dat de procuror este ordonanța emisă conform art. 274 alin. (1) sau (5) Cod de procedură penală. Dacă se constată că faptele din plângere nu constituie o infracțiune, ci o contravenție, în temeiul art. 396 alin. (3) Cod contravențional, procurorul emite o ordonanță prin*

care, pe lîngă soluționarea chestiunilor stabilite de art. 274 alin. (5) Cod de procedură penală, pornește cauza contravențională și o soluționează.".

58. În cazul dedus judecății ordonanțele procurorului din 17 martie 2023, nu conțin o explicație plauzibilă cu referire la motivele ce au determinat expedierea materialului contravențional spre examinare conform competenței materiale la Inspectoratul pentru Protecția Mediului Călărași. Or, în speță procurorul în cadrul acțiunilor procesuale realizate în cadrul procesului penal a concluzionat că faptele ce constituie obiect de examinare nu reprezintă o infracțiune, ci o contravenție.

59. Într-o altă optică de idei, nu a fost prezentată o argumentare verosimilă a reprezentantului organului de constatare sub aspectul verificării competenței materiale la constatarea faptei contravenționale și emiterea deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023.

60. Instanța de judecată mai atestă că potrivit raționamentelor expuse în Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2024, instanța de recurs a considerat că „[…] *instanța de fond nu s-a expus suficient asupra Deciziei nr. 01 din 18.04.2023 emisă de Inspector principa IPM Călărași, Coșeru Vadim, despre comiterea contravenției, prevăzute de art. 120 CC, cu încetarea procesului contravențional.*[…]".

61. Tot din raționamentele expuse în Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2024, rezultă că „[…] *La o nouă examinare a cauzei, instanța de fond ar trebui să aprecieze chestiunea privind corespunderea formei legale a actului emis de reprezentantul organului de constatare, dacă ultimul a examinat sub toate aspectele, în volum deplin*[…]".

62. Din materialele cauzei rezultă că agentul constatator nu a purces la întocmirea unui proces-verbal cu privire la contravenție și a emis o decizie nr. 01 din 18 aprilie 2023 asupra materialului nr. 33/23-556 din 20.03.2023.

63. Astfel, instanța de judecată reiterează acele argumente cu privire la nulitatea deciziei contestate prezentate anterior și complementar mai face trimitere la prevederile art. 446 lit. a) și b) Cod contravențional, potrivit căruia *în cazul constatării unei fapte contravenţionale, agentul constatator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenţie*:

a) dacă răspunderea contravenţională a fost înlăturată conform art.19, 21–31[1];

b) în cazul emiterii de către procuror a ordonanţei de a refuza începerea urmăririi penale, de a înceta urmărirea penală din cauză că fapta constituie o contravenţie, precum şi în cazul liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravenţională. În cazurile indicate, procurorul emite o ordonanţă motivată privind pornirea procesului cu privire la contravenţie, cu excepţia contravenţiilor soluţionate în modul prevăzut la art.29 şi 31[1];.

64. În speță, agentul constatator a indicat în calitate de temei pentru încetarea procesului contravențional – termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale.

65. Potrivit art. 26 lit. d) Cod contravențional, *înlăturarea răspunderii contravenţionale pentru fapta ce conţine elementele constitutive ale contravenţiei are loc în cazul: prescripţiei răspunderii contravenţionale*;.

66. În acest context instanța de judecată relevă că în Codul contravențional intervenirea prescripției este reglementată ca un temei al liberării de răspundere contravențională, nu ca temei de liberare de pedeapsă contravențională, iar acest aspect scoate în evidență și chestiunea cu privire la reabilitarea persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional. Or, este imperios necesar ca agentul constatator să examineze premergător și caracterul veridic al pretinselor fapte de care se inculpă o persoană și să indice în actul emis fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, precum și încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei și despre vinovăția persoanei.

67. Pe când în cazul dedus judecății, din conținutul Deciziei contestate nu este clar dacă agentul constatator a stabilit dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția persoanei, dar s-a limitat la mențiunea despre data la care a fost recepționată ordonanța procurorului privind pornirea procesului contravențonal și pretinsele fapte imputate factorilor de decizie a societății cu răspundere limitată „Nirom-Roz și suma unui pretins prejudiciu.

68. Într-o altă ordine de idei, cu referire la mențiunea din decizie referiroare la „Înaintarea pretenției de restituire a prejudiciului cauzat mediului în sumă de 80040 lei.”, instanța de judecată atestă, că art. 45 Cod contravențional statuează că, *persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale*.

69. Aceste carențe ce vizează dreptul la apărare, dar și cele ce se referă la competența materială de examinare a cauzei și forma actului emis afectează în mod esențial fondul cauzei și au drept consecință nulitatea actului contestat. Or, conform art. 445 alin. (2) din Codul contravențional, *celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

70. În continuare instanța de judecată relevă că potrivit prevederilor art. 461 din același Cod, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445, alin. (1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional. Procesul contravenţional poate fi încetat şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată*.

71. Subsecvent instanța de judecată concluzionează asupra temeiniciei contestației și va anula decizia nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de inspectorul principal IPM Călărași Coșeru V. asupra materialului nr. 33/23-556 din 20 martie 2023, conform căreia a fost încetat

procesul contravențional în legătură cu intervenirea termenului general de prescripţie a răspunderii contravenţionale.

72. Având în vedere dispozițiile art.445 alin. (2) și art. 461 alin. (1) - (2) Cod contravențional, instanța de judecată apreciază necesar de a admite contestația cu anularea deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de inspectorul principal IPM Călărași Coșeru V. asupra materialului nr. 33/23-556 din 20 martie 2023, conform căreia a fost încetat procesul contravențional în legătură cu intervenirea termenului general de prescripţie a răspunderii contravenţionale, cu încetarea procesului contravențional.

În conformitate cu prevederile articolelor 394-395, 443, 445, 448, 460-462 al Codului contravențional al Republicii Moldova, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite contestația înaintată de către „NiromRoz" societate cu răspundere limitată, împotriva Deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de inspectorul principal din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Călărași, Coșeru Vadim, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 120 Cod contravențional,

Se declară nulitatea Deciziei nr. 01 din 18 aprilie 2023, emisă de inspectorul principal din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Călărași, Coșeru Vadim, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 120 Cod contravențional.

Se încetează procesul contravențional pornit în baza art. 120 Cod contravențional, conform ordonanței procurorului în Procuratura raionului Călărași din 17 martie 2023, pe motivul existenței altor circumstanțe care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu pot fi înlăturate de către instanța de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Igor SÎMA**